

Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно
планирање

Бул. "Гоце Делчев" бр.18,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс. (02) 3220 165
Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
Сајт: www.moepp.gov.mk

Архивски бр. 11- УП1/5 - 799/2017

Дата: 19. 12. 2017

ДО: ПЕЕ „ГРАВИС ХИДРО“ ДОО Гостивар
ул. ЈНА бр 21 општина Гостивар

ПРЕДМЕТ: Доставување на Дозвола за користење на вода за
производство на електрична енергија и употреба на мала
хидроелектрична централа "Пена 82"

Почитувани,

Во прилог на овој допис Ви доставуваме Дозвола за користење
на вода за производство на електрична енергија и употреба на мала
хидроелектрична централа "Пена 82" на водотекот на река Пена во
општина Тетово

Со почит,

Изработил: Касам Зеќири
Контролирал: Снежана Мартулкова
Одобрил: Илбер Мирта
Согласен: Билјана Зефиќ
в.д. Директор на УЖС

Прилог: Дозвола бр 11- УП1/5 - 799/2017

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
УП1 Бр.11/5-799/2017 од 19.12.2017 година
Скопје

Министерство за животна средина и просторно планирање, постапувајќи по барањето бр. 11- УП1/5 - 799/2017 од 29.05.2017 година на ДПЕЕ „ГРАВИС ХИДРО ” ДОО Гостивар, за издавање на дозвола за користење на вода за изградба на МХЕ Река Пена со реф.82 врз основа на член 40 од Законот за води (Сл. Весник на Р.Македонија бр.87/08, 09/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16), донесе решение за издавање на

ДОЗВОЛА

На ДПЕЕ „ГРАВИС ХИДРО” ДОО Гостивар со седиште на ул. ЈНА бр 21 општина Гостивар, за користење на вода за производство на електрична енергија и употреба на мала хидроелектрична централа “Пена 82” на водотек река Пена во општина Тетово, со номинална моќност 1680 kW со придружните објекти (тиролски зафат со таложник, машинска зграда и приклучок на дистрибутивна електрична мрежа) на локалитет река Пена, општина Тетово со следните услови:

1. Зафатните објекти се со следните координати:
Зафатна градба на река Пена е на КП 1;КП 2089 и КП 1605 во КО Бозовце вон град 1843.68 м.н.в
 $X = 4\,650\,486.9415$; $Y = 7\,480\,568.4929$
2. Машинска зграда на КП 1579 во КО Бозовце - вон град, општина Тетово 1473 м.н.в.
 $X = 7\,482\,544.1503$ $Y = 7\,482\,544.1503$
3. Зафаќањето на вода соодветно на зафатните објекти не смее да ги надмине следните количини:

Од река Пена $Q_{ins} = 0.649 \text{ m}^3/\text{s}$

4. Да се обезбеди континуирано биолошки минимум во реката Пена, во низводниот дел од зафатот, со количина од 1/10 од просечниот повеќегодишен средногодишен проток на соодветниот речен ток и тоа:

За река Пена биолошки минимум $Q_{biol.min} = 0.0255 \text{ m}^3/\text{s}$

5. Да се предвиди уред за континуирано мерење на протокот пред зафатната градба на река Пена и за истиот да се води уредна евиденција.

6. Да се врши континуирано мерење на количествата на вода што се зафаќаат и за тоа да се води уредна евиденција.
7. Водата од река Пена се користи првенствено за водоснабдување, а потоа за потребите од вода на МХЕ “Пена 82” и Инвеститорот не смее да го загрози редовното водоснабдување.
8. Се забранува да се врши надвишување на преливниот праг, со изградба на постојани и привремени конструкции.
9. При изградбата на објектот, не смеат да се зафатат или оштетат постојни водостопански објекти наменети за водоснабдување и да се превземат сите неопходни и современи технички мерки да не дојде до нарушување на квалитетот на водата.
10. Да се врши континуирано одржување на зафатниот објект, цевководите и хидроцентралата со придружните објекти согласно планот за редовно одржување на објектите кој Инвеститорот ќе го доставува еднаш годишно до ЈКП Тетово.
11. Се забранува испуштање на отпадни води и масла во река Пена како и секое дејствие или активност со кое се загадуваат водите во реципиентот.
12. Доколку по изградбата на објектот, во текот на експлоатацијата настанат штети од поплави за кој причинител е изградениот објект, Инвеститорот е должен тоа да го реши и да го надомести на своја сметка.
13. По изградбата на објектот, во текот на експлоатација, речното корито да се одржува во функционална состојба за пропуштање на големи води.
14. Доколку во текот на работата на зафатниот објект и хидроцентралата со придружните објекти се наложи потреба за измени и дополна на претходно усвоено решение од водостопански аспект, Инвеститорот е должен да побара водостопанска согласност од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.
15. Носителот на дозволата е должен за секоја промена на режимот на работа да го извести Министерството за животна средина и просторно планирање со кој ќе бара промена на условите во дозволата и упис на измените во Водната книга.
16. Во текот на градба на објектите Инвеститорот е должен да го информира ЈКП Тетово за сите планирани активности и да овозможи надзор.
17. По завршувањето на градењето на објектот, целиот отпаден и помошен материјал што бил потребен при изградбата да се однесе надвор од речното корито и околината, за да не дојде до нарушување на режимот на течењето, а природната околина да се доведе во првобитна состојба.

18. Носителот на дозволата е должен да пресметува и плаќа за користење на водата за производство на електрична енергија 1% од производствената цена на еден киловат час на прагот на електраната согласно член 213 од Законот за води.
19. Носителот на дозволата е должен зафатот, цевководот и хидроцентралата со придружните објекти да бидат изградени според доставената документација.
20. Во случај на промена на прописите со кои се утврдени во точките од оваа дозвола, Министерот за животна средина и просторно планирање ќе го извести со допис носителот на дозволата за промена на утврдените прописи и рокот на нивната важност. Содржината на дописот ќе се смета за промена на дозволата по службена должност.
21. Дозволата се издава со рок на важност од **20 (дваесет)** години. Правното дејство на дозволата започнува од моментот кога носителот на дозволата ќе достави потврда за извршениот преглед на хидроцентралата со придружните објекти до Министерството за животна средина и просторно планирање согласно член 41 од Законот за води.

Образложение

Инвеститорот ДПЕЕ „ГРАВИС ХИДРО“ ДОО Гостивар со седиште на ул. ЈНА бр 21 општина Гостивар, врз основа на претходно спроведена постапка за доделување на концесија за користење на вода и Одлука за избор на најповолна понуда за доделување на концесија за користење на вода за производство на електрична енергија со изградба на мала хидроелектрична централа на река Пена со број. 42-7189/11 од 17 октомври 2016 година поднесе барање за добивање на Дозвола за користење на вода за производство на електрична енергија. Поднесеното барање со бр. 11- УП1/5 - 799/2017 од 29.05.2017 година се однесува за добивање на Дозвола за користење на вода за производство на електрична енергија и употреба на мала хидроелектрична централа на река Пена со реф.бр.82 со номинална моќност 1660 kW со придружните објекти (тиролски зафат со таложник, машинска зграда и приклучок на дистрибутивна електрична мрежа) на локалитет река Пена, КО Бзовце вон град општина Тетово.

Кон барањето приложени се следните документи:

- Основен проект за МХЕ ПЕНА 82 - Книга 1/4 -Зафат; Книга 2/4-Цевковод; Книга 3/4-Машинска зграда и Книга 4/4-Електро машински проект со тех.бр. ОСН 0150 изработен од АКБАВАТ-ДООЕЛ-Скопје од 2017 година со деловоден бр. 04-34/2017.
- Решение за одобрен елаборат за заштита на животната средина за изградба на мала хидроелектрична централа МХЕ Пена 82 на река Пена издадено од Министерството за животна средина и просторно планирање со бр.УП1-11/4-630/2017 од 16.05.2017 година.
- Ревидентски извештај за Основен проект за изградба на МХЕ Пена 82 (хидротехнички, градежен, архитектонски, машински и електротехнички дел) , изработено од Машински факултет Скопје 2017 година.

- Објава на барањето во два дневни весника во КОХА од 17.06.2017 година и Нова Македонија од 17.06.2017 година.

Постапувајќи по барањето, Министерството за животна средина и просторно планирање изврши увид во целокупната документација, и утврди дека има отстапувања од понуденото техничко решение. Како причина за дислокација на зафатната градба и машинската зграда на локациите предвидени за изградба на МХЕЦ, наведена е постоечката каптажа за водоснабдување на град Тетово. Од тие причини како најповолно решение Концесионерот извршил поместување на зафатната градба за околу 322 метри и поместување на машинската зграда за околу 400 метри узводно по речното корито на река Пена. Со усвојување на наведеното решение се запазува критериумот за зафаќање на вода, а се менува критериумот на инсталираната моќност понудени во тендерската постапка. Во постапката за издавање на дозволата Министерството за животна средина и просторно планирање пристапи кон утврдување на можноста за постоење на водостопански услови за изградба на зафатната градба на посочената локација, и со допис бр.УП1-11/5-779 побарано е мислење од Општина Тетово, на чија територија се предвидува изградбата на предметната централа. Од страна на општина Тетово со допис бр.03-10217/1 од 08.11.2017, доставено е позитивно мислење, немаат забелешки во користењето на водата за производство на електрична централа. Исто така, постапувајќи по предметот, а вклучувајќи ја и јавноста преку објава на барањето во дневните весници на Нова Македонија на ден 17.06.2017 година и Коха на ден 17.06.2017 година и со оглед на фактот дека немаат никакви забелешки, Министерството за животна средина и просторно планирање ја продолжи постапката за издавање на дозволата. За да се обезбеди соодветно постапување за конкретната локација а со оглед на тоа дека во близина на таа локација се наоѓаат каптажи за зафаќање на вода за водоснабдување на град Тетово и околните места во просториите на Министерството се одржа работен состанок заедно со представници од општина Тетово и на 13 септември 2017 година во просторите на ЈКП Тетово се одржа вториот работен состанок на кој присуствуваа представници од министерството, општината и јавното комунално претпријатие Тетово, на кој се разгледуваа сите можности за изградба на малата хидроцентрала и нејзиното влијание на квантитетот и квалитетот на водите од река Пена. Од страна на представниците на министерството уште еднаш ја образложија постапката за издавање на дозволата за користење на вода за изградба на МХЕ Пена 82 каде меѓу другото заради постоечките зафаќања за вода за пиење извршени се детални анализи како од аспект за квантитативно задоволување на водата така и од аспект на квалитативно задоволување. Направена е анализа на предложените кординатни позиционирања согласно доставениот Основен проект за МХЕ Пена 82 од страна на концесионерот на зафатот и машинската зграда во однос на кординатните позиционирања на постоечките зафатни градби за водоснабдување каде е утврдено дека зафатот и машинската зграда на хидроцентралата се низводно поставени над зафатите за водоснабдување со што не се загрозуваат потребните зафатени количини на вода за водоснабдување односно поставеноста на машинската зграда е за околу 35 метри одалеченост низводно над каптажата Пена 2. Во однос на квалитетот на водата бидејќи се работи за вода за пиење изградбата на хидроцентралата ќе биде и под надзор на претставник од јавното комунално претпријатие Тетово а согласно дозволата концесионерот ќе се задолжи да ги превземе

сите неопходни и современи технички мерки да не дојде до нарушување на квалитетот на водата.

МХЕ “Пена 82” е лоцирана во регионот на село Бозовце, во општина Тетово. Локацијата предвидена за зафат на вода на хидроцентралата се наоѓа во реонот не село Бозовце, а локацијата на машинската зграда се наоѓа во истиот регион на село Бозовце, каде е предвидено е да ги користи водите од река Пена. Инсталирано протекување од 0,649 m³/s. Зафаќање на водата на река Пена е на кота 1843.68 м.н.в. Димензионирањето на зафатот е на стогодишната голема вода која изнесува Q₁₀₀ = 23.40 m³/s. Зафаќање на водите е со тиролски тип на зафат која се состои од бетонски праг, крилни сидови, собирен канал, таложница и рибја патека. Пропуштање на еколошки гарантираното протекување за река Пена изнесува Q_{b.min} = 0.0255 m³/c и се врши низ рибјата патека. Минималните димензии на отворите се b_a/h_a = 0.90/0.60, за да овозможуваат пропуштање на биолошкиот минимум и едновременно брзина на течење од 2 м/с, што е поволна за пливање на рибите. За да можат рибите сами со пливање да ја совладат висинската разлика на нивоите низводно е изградба на канал со прегради, кои овозможа пливање на рибите во двата правци. Рибјата патека на река Пена е со вкупна должина од 24,75 м, со 20 комори, секоја со ширина b = 1.00 m и должина L_b = 1.0 m.

Од собирниот канал, водата се носи во разводна комора на таложницата а од таму водата влегува во преодната делница на главната комора. Брзините на течење при ваков пад на собирниот канал не дозволуваат задржување на наносот. На крајот од каналот, е отвор со табласт затворац, со димензии на светлиот отвор од b/h = 1.10/0.55 m. Таложницата е составена од 2 главни комори секоја со чиста ширина од B = 1.20 m и должина L = 12.00 m при што надолжниот пад на дното на секоја таложница изнесува 1.0%. Преку преливот од таложницата водата оди во влезната шахта. Зафаќањето на водата од влезната шахта е со цевка. Разводната комора на таложницата е со должина од 2,55 m и променлива ширина. Преодната делница на главната комора на таложницата е со подолжен наклон од 37,69 % и е со должина од 1,30 m. За чистење т.е испуштање на наносот од главните комори на таложницата, е преку отвор на секоја од нив, со димензии на пресек b/h = 1.10/0.55 m на најнискиот дел од таложницата, со табласти затварачи. Преливот од таложницата во влезната шахта е на висина од 0.77 m од дното на таложницата. Зафаќањето на вода од влезната шахта е со цевка со дијаметар 1200 mm. Од таложницата водата се зафаќа и се носи до машинска зграда со високо притисен цевковод. Предвиден е еден цевковод, кој ја зафаќа водата после излезот од мократа комора на таложницата на зафатот и завршува во влезната шахта пред машинската зграда. На почетокот на цевководот е Т парче за аерациона цевка. Цевководот е со GRP цевки со притисок PN6 до PN32 bari. Испусти на цевководот се со вентили DN 200 mm соодветно на дијаметарот на цевководот, за соодветен притисок со кој е оптеретен цевководот. По должина на трасата се воздушни вентили од типот усисно-издувни (automatic air inlet-relief valves with large opening) со дијаметар DN 200 mm, сместени во шахти.

На трасата премин под река се на делницата:

премин под река (1) 2+928.86-2+945.00, L = 16.14 m,

премин под река (2) 3+180.00-3+200,00, L = 20 m,

премин под река (3) 3+180.00-3+200,00, L = 20 m,

На трасата премин под суводолица се на делницата:

премин под суводолица (1) 0+535.00 - 0+550.00, L = 15.00 m,

премин под суводолица (2) 1+270.00 - 1+290.00, L= 20.00 m,
премин под суводолица (3) 2+128.00 - 2+140.00, L= 12.00 m,
премин под суводолица (4) 2+390.00+2+410.00, L= 20.00 m,

Водата се доведува во машинската зграда преку влезна шахта, каде истата се искористува за производство на електрична енергија преку Пелтонова турбина, со еден агрегат и се испушта во одводната вада, а од тука преку одводен канал, директно во реката. Во влезната шахта, се сместени водоводни фазонски парчиња потребни за спојување на цевководот и внатрешните елементи на хидроелектраната. Влезот во шахтата е со дијаметар DN 1200 кој потоа се редуцира на DN 1000. Влезната шахта е сместена во завршниот блок на цевководот непосредно пред влезот на цевководот. Во шахтата се и качувалки од арматурно бетонско железо Ф20мм. Искористените води за производство на електрична енергија, преку одводната вада се испуштаат во реката. Одводната вада е сместена дел во машинската зграда покриен канал и продолжува надвор од машинската зграда како бетонски откриен канал. Одводната вада е армиранобетонска со хидротехнички бетон МБ30.

Во машинската зграда се поставени вертикална Пелтон турбина со шест млазници. бруто пад 369,47m и нето пад 358.68 со инсталиран проток од 0.649м³/s со моќност 2052kw]Турбинското коло на турбина е директно врзано за генераторското вратило на верткален трифазен синхрон генератор.

Врз основа на изнесеното, Министерството за животна средина и просторно планирање одлучи како во диспозитивот на ова решение.

Упатство за правно средство: Против ова решение дозволена е жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Изработил: Касам Зекири
Контролирал: Снежана Мартулкова
Одобрил: Илбер Мирта
Согласен: Билјана Зефик
в.д. Директор на УЖС

ДОСТАВЕНО ДО : ДПЕЕ „ГРАВИС ХИДРО“ ДОО Гостивар
Државен инспекторат за животна средина